

ביתנים לשוק פורים

- זריקה לסל
- באולינג
- מעגל חשמלי
- פינות איפור
- מנהרת השדים
- מגדת עתידות
- משחקי כדור
- פינת מסעדה (כוס מיץ ואולי עוגיה) שהילדים מקבלים עבורה כרטיס
- מתנפחים ענקיים
- השחלת טבעות לרגל של כסא
- התאמת זוגות נעליים מפוזרות
- הצמדת אף לפרצוף של ליצן בעיניים מכוסות
- קיפול בלונים ארוכים (נקניק)
- מבוכים (עם שולחנות עומדים)
- ביתן הצילום- פרצופים של ליצן, מלך, מלכה חלולים והילד מכניס את הראש ויש צלם שמצלם.
- כיבוי נרות עם אקדחי מים.
- קליעה למטרה- קיימות מספר אפשרויות-
 - קליעת כדורי פינג פונג לתוך פחיות / קופסאות שימורים (מומלץ לשים קצת חול בתחתית)
 - לוקחים פלטה גדולה, מניחים עליה ממתקים שטוחים (חבילות שוקולד וכאלה). הילדים מקבלים 2 דסקיות וצריכים לפגוע בממתק מסוים (הדיסקית צריכה "לנוח" על הממתק)
 - לוקחים קרטון גדול או דיקט מציירים ליצן כשפיו פעור, או רק פרצוף של ליצן ועל הילדים לקלוע כדורים לפיו.
- דוכן הכנת פלפל בפיתה עם כל התוספות
- מסכות - לקנות מסכות עיניים ועל הילדים שמגיעים לתחנה זו להדביק דבקיות, נצנצים ועוד, כך שבסיום התחנה כל ילד לוקח עימו את התוצר.
- הכנת רעשנים מכל מיני אריזות וחומרי טבע שונים.
- פסטיגל -להכין במה, מיקרופון ושהילדים יכינו מבעוד מועד שיר כך שתהיה לכם את רשימת השירים לפני היום המיוחד. הילדים מופיעים בסבב או בשעות מוגדרות וכולם מתאספים לראות אותם, ממש בנוסח כוכב נולד.
- הצגות - כל כיתה מכינה מופע
- תולים כביסה- תליית גרביים על חבל מתוח, עם אטבים, בעיניים עצומות. קוצבים זמן וסופרים את ההספק (זאת אומרת את מס' הגרביים)

רעיונות לשוק פורים

- אפשר להכין תחנת דייג , להכין חכות עם מגנטים ולדגים יהיו מחוברים סיכות אטבים והם ינסו לדוג את הדגים , כמובן שמי שדג הכי הרבה דגים יקבל פרס
- קליעה למטרה עם חישוקים קטנים או גלגלי גומי
- קליעה למטרה (או חישוקים או חיצים) וקבלת הפתעות למנצח
- תחנת צילום לארגן מצלמה שמוציאה תמונות באותו הרגע וכך כל מי שמגיע לתחנה מצטלם ומקבל תמונה (מזכרת נהדרת ממסיבה)
- תחנת יצירה לפורים ליצור ולקבל את התוצר
- תחרות שירה (לארגן מיקרופון שמחובר למערכת) ולשיר שירי פורים יחד עם קלטת
- קליעה למטרה- ליצן שבבטן שלו היה לוח העשוי משטיח ועליו משורטטים עיגולים. הילדים היו צריכים לזרוק כדורים עם סקוטש ולנסות לקלוע לתוך העיגולים.
- טבעת המלך- על הילד היה להעביר טבעת בחוט חשמל מבלי שתיגע בחוט, אחרת הנורה היתה נדלקת.
- משלוח מנות- כל ילד מקשט לעצמו את האריזה למשלוח מנות שיקבל.
- פינת צילום- בפינה זו כל ילד יכול להצטלם מאחורי ליצן שמכניסים את הראש מאחור. או עם התחפושת שלו.
- לימבו - מקל ארוך שמוחזק משני הצדדים ולפי המוסיקה הילדים עוברים מתחת - אחרי כל פעם שכולם עברו המקל ירד נמוך יותר...
- מסעדת המלך - הילדים הגיעו למסעדה ושם היה מוכר - כל אחד הזמין בפיתה מה שרצה
- מראש צריך לאסוף הרבה פריטים כגון : שמלות, גלימות, חצאיות, בגדי גברים, בגדים בעלי תפקידים ומקצועות, כובעים, צעיפים, מטפחות וכד'. כמו כן אפשר להכין עם הילדים : מסיכות, רעשנים מסוגים שונים, כובעים, ושאר פריטי תחפושת. לקראת האירוע מכינים שטרות של כסף, שלטים לדוכנים.
- מקימים את הדוכנים בעזרת כמה הורים. לא לשכוח דוכן איפור ומראות. ודוכן לאוזני המן ושתייה. **אבל מזמינים את כולם לבוא בלי תחפושת.**
- בכניסה מקימים דוכן שהוא הבנק, לכל דוכן- הורה אחראי. כל אחד, מתחפש עם מה שקנה. גם ההורים. עכשיו אפשר לשיר, לרקוד , להציג את התחפושות ועוד.

שוק 719 ם

מטרה: לתת לשוק נופך רציני יותר ועם זאת מהנה.

דרך השיבה: אנו נשארים סביב מהלך השוק הידוע של תחנות, כשבתחנה עצמה וסביבתה יקבע סביב הערך הרעיוני + תחנות מקוריות.

ערך רעיוני: בפורים התמקדויות רבות - הקשר לעם, השמחה, רעיון העדות - הפן ההלכתי ועוד ... אנחנו בחרנו להתמקד בידיעת המגילה.

על כן אנו ממליצים לצלם מגילה מתנה מהסניף ולתת בכניסה לשוק גם הפרסום צריך להיות בהתאם: בשפת המגילה והן כמכין לקראת צורתו של השוק.

מהלך השוק

רקע: מתחפשים לדמויות במגילה בכל הדוכנים.

מהלך: א. בשוק יהיו 10 תחנות התוליות בעלות קשר לפסוקים במגילה.
ב. עוד 5 תחנות בהם יבחנו על ידיעותהם במגילה ובמקום פרס (או שתחליטו פרס סימלי) יזכובנקודה לטובת השבט על כל תשובה נכונה שיאמרו. לעצתנו, תחנות אלו צריכות להיות מכוסות או בחדרים ניפרדים.

בכל תחנה היתולית יהיה מתוח מעל פסוק ההקשר מהמגילה.

1. " היושב בשער המלך " - לכניסה .

2. על הפסוק " כטוב לב המלך ביין " (א' 10)

התחנה: לוקחים בקבוקי יין רחבים ריקים ומכניסים לתוכם הרבה לבבות מניר שמחוברים אלהם אטבים (אם אין בקבוקים רחבים אפשר להשתמש בכל כלי ולכתוב עליו יין) לוקחים מקל ארוך ומחברים אל קצהו חוט ועליו מגנט. המטרה במשך שתי דקות צריך לנסות למשוך כמה שיותר לבבות מהבקבוקים. קבעו:

2 לבבות פרס קטן
5 לבבות פרס בנוני
10 לבבות פרס גדול

3. על הפסוק " הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום ליום ומחודש לחודש " (ג' 7)
התחנה: הפלת גורלות. מציירים על פוליגל רשת של רבועים ועליה מספרים רבים. קובעים כמה מספרי מזל (מוסתרם) ומכנינים 2 קוביות. המשתתף יכול לזרוק את הקוביות על הלוח, הוא הולך כמספר הפעמיים שכתוב על הקוביות מהנקודה בה נפלו על הרשת.

3. " על הפסוק "ועשרת אלפים ככר כסף אשקול" (ג')
קופת כרטיסים.

4. על הפסוק " הרצים יצאו דחופים " (ג' 15)
התחנה: משני צדדי העולם נמצא הדוכן כשהם צריכים בזמן קצוב (15 - 20 שניות או יותר) להעביר פתקים מגולגלים.

5. " ותיגע בראש השרביט " (ה' 2)

התחנה : מכינים על פוליגל ציור של שרביט כשבמקום גולה יש חור. המטרה לפגוע עם כדור בחור.

6. " להביא את ספר הזכרונות " (ו' 1)
התחנה : לוקחים תמונות ישנות של מדריכים . המטרה, לזהות אותם. אפשר לבקש לכתוב בספר, זכרון ישן אחד.

7. " ומשלוח מנות איש לראהו ומתנות לאביונים "
דוכן קבלת פרסים.

8. " משתה 7 ימים בחצר בחצר גנת ביתן המלך " (א' 6)
מזנון, מומליץ לעשות גינה.

9. " כי טובת מראה היא "
תחנת איפור.

10. " אין אסתר מגדת... " (א' 11) או " ויאמר המלך לחכמים יודעי העיתים " (א' 13)
התחנה : מגדת עתידות . או חכם יושב בחזר חשוב. איספו רעשנים. נר, חול, 3 דפים וספרו לחניכים על עתידם.

11. " וכל הנשים יתנו יקר לבעליהן מגדול ועד קטון " (א' 21)
התחנה : פרמידה של כוסות שיש להפיל בכדורים, אנ לסדר ערמות דברים מקטן לגדול בזמן מסוים.

12. " כשוך חמת המלך אחשוורוש " (ב' 1)
התחנה : שלוש נרות שיש לכבות בעזרת אויר \ או רובה מים ממרחק מסוים.

13. " וישם כתר מלכות בראשה " (ב' 18)
התחנה : מכינים בובה מפוליגל בצורת אסתר המלכה ובעזרת חשוקים (ניתן לעשות מקשטות מתחברות) צריך לקלוע מינימום אחד לראש.

14. " והמן עמד לבקש על נפשו "
התחנה : מכינים מפוליגל תמונה של משהו משתחוה למלך עושה חור בראש ובידיים ואפשר לצלם למזכרת.

ידיעות המגילה

ב.

1. ידיעי העיתים (א,יג)

מיכינים על שקופיות או על הבריסטולים ציורים - כל ציור מביא פסוק מהמגילה .
לשבטים קטנים ניתן לתת דף עם הפסוקים והם יצטרכו לחבר .
(הערה : מתוך מכלול הפסוקים בחרו את שנראה לכם - דוגמאות לציורים בערכה המלאה .)

- עמוד שיש (א, ו)
- על כל רב ביתו (א, ח)
- לב המלך ביין (א, ט)
- ויקצוף המלך (א, יב)
- ידעי העיתים (א, יג)
- וחמתו בערה בו (א, יד)
- והיושבים ראשונה (א, יד)
- לראות היעמדו דברי מורדכי (א, יט)
- אם על המלך טוב (א, יט)
- עם ועם כלשונו (א, כב)
- ואת אשר נגזר עליה (ב, א)
- ששה חודשים בבשמים ובתמרוקי נשים (ב, יב)
- ויישם את כסאו מעל כל השרים (ג, א)
- ואל פחות אשר על המדינה (ג, יב)
- הרצים יצאו דחופים (ג, טו)
- לתת את שאלתי (ה, ח)
- וסוס אשר רכב עליו המלך ואשר ניתן כתר מלכות בראשו (ו, ח)
- ונתון הלבוש והסוס על יד איש (ו, ט)
- ויבהילו את המן (ו, יד)
- איש צר (ו, ז)
- ונחתום בטבעת המלך (ח, ח)
- כי האיש מרדכי הולך וגדל (ט, ד)
- בא מספר ההרוגים לפני המלך (ט, יא)
- והחדש אשר נהפך להם (ט, כד)

2. " להנתן דת בכל מדינה ומדינה "

על השולחן רביעי מצירים על פוליגל מאורך (אחד על השני) בכל רבוע שאלה הלכתית בנוגע לפורים .
 המשתתף מקבל ערמת ריבועים תואמים כשאליו להניח את התשובה הנכונה לדעתו
 בסיום

הופכים את כרטיסי התשובות אם ענה נכון לפניו יופיע המשפט להנתן דת.

דוגמא	
האם מותר לתת ספר משלוח מנות ?	האם אומרים יעלה ויבוא ?

צד א'	צד ב'
ל	כן

--	--	--

אותיות מאחור	תשובה	שאלה
ל	נשים, אנשים, טף,	1. מי חייב בקריאת המגילה?
א	אנשים נשים נשואות	
ב	אנשים ונשים	
ה	חיבים	2. האם בפורים חיבים בתפילין?
ז	לא חיבים	
נ	3	3. כמה ברכות יש לברך לפני הקראה?
ח	2	
ת	כל התשובות פסולות.	4. האם אומרים "יעלה ויבוא" בפורים
מ	ביום הפורים הזה.	הזה כמו שמיני עצרת או שאומרים
ק	חג הפורים הזה.	חג הפורים הזה כמו בכל החגים?
נ	לא אומרים תחנון בפורים.	5. אחרי 18 אומרים תחנון?
ו	נו אז מה...	
ח	תחנון אומרים לפני.	
ד	לא אומרים הלל.	6. בהלל שלם או חציו?
נ	הלל שלם.	
ל	חצי הלל.	
ק	נהוג שני משלוחים	7. משלוח מנות :
	אך אפשר רק אחד.	אחד שניים אז כמה נותנים?
ס	שני משלוחים אחד	
	שיש בו משני מינים.	

3. " להקהל ולעמוד על נפשם."

בתחנה זו ממליץ דף טוטו שבו שאלת מספרים. כל תשובה נכונה (בלי שהמתחרה יראה) אתם מסמנים ומעניקים ניקוד לשבט של החניך.

דף הטוטו

	באיזה שנה עשה המלך משתה?
	מתי הזמין המלך את ושתי? אחרי.....מזמן מולכו.
	כמה חודשים שהתה אסתר בשמן המור?
	באיזה חודש הגיעה אסתר לאחשורוש?

	כמה שנים מלאו למלכות אחשורוש בזמן נפילת הפור ?
	מה גובה על התליה ?
	כמה נהרגו בפורים בשושן ?
	כמה הרגו בשאר המדינות ?

4. " וכל עבדי המלך ... "

* לוקחים פוליגל ומקפלים ל-4 - עד שנוצר כיסא . מחוררים במרכז 6 חורים .

כל מתחרה מקבל 3 כדורים כשהמטרה לקלוע באחד החורים . לכל חור יש משימה \ הפתעה (המתחרים יוכלו לדעת את המשימות אך לא יוכלו לדעת לאיזה חור הם שיכות)

א. סופרי המלך - מקבלים נייר ועפרון .

מפעילי התחנה מציגים בפנטומימה קטע מהמגילה , לדוגמא : תור הבנות שמצפהלבחירתו של המלך . על המשתתף לכתוב מה לדעתו המלל החסר . רעיון מקורי וביצוע מהיר מזכים בפרס

ב. רוכבי הרכש - שחק המרכבה . אחד שוכב על הרצפה, השני מריו את רגליו (בצורת מריצה) ומודדים זמן בו עוברים מנקודה לנקודה .

ג. שומרי הסף - בפתח האולם מחינים ערמת דפים תלויה . המטרה לרוץ במהירות , לתלוש אחד מהם ולחזור . הכל מדוד בזמן .

ד. שומרי הנשים - שאלת חידה : כמה נשים שמרו על אסתר ? (7)

ה. אומן - לחתל בובה במהירות .

ו. רצים - פתק השתתפות לביתן השליחים (מהתחנות הרגילות).

5. " ואת ואת ואת "

שמות במגילה .

מחשיכים חדר ועושים ממנו מן מבוך . על בריסטולים לבנים כותבים את הפסוקים (בהמשך) המשתתף נכנס , הוא מתחיל ללכת במבוך כשבכל פעם מפעיל התחנה מאיר על אחד מהפסוקים כשעל המשתתף לענות את התשובה הנכונה . אם אין אפשרות להכין מבוך אפשר להכין את זה בשיטת המגילה הרצה , כלומר : כותבים על גליון לבן את הפסוקים ברצף ולאט לאט מריצים את הפסוקים .

הפסוקים :

1. להביא את ושתי המלכה לפניו (א)
2. אשר הגלה בבוכדנצר מלך בבל (ב,ו)
3. ושמו מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש איש ימיני (ב,ו)
4. ותלקח אסתר אל - בית המלך אל - יד הגי שומר הנשים (ב,ט)
5. גדל המלך אחשורוש את המן בן המדתא האגגי (ג,א)
6. ויביא את אוהביו ואת זרש אשתו (ה,י)
7. וימצא אשר הגיד מורדכי על ביגתן ותרש (ו,ב)
8. ויאמר חרבונה אחד מן הסריסים (ז,ט)
9. וישלח ספרים ביד הרצים בסוסים רוכבי הרכש האש תרנים בני הרמכים (ח,י)
10. ואת פרשנדתא ואת דלפון ואת אספתא ואת פורתא (ט,ז-ח)

פעילות פורים

נקודות למחשבה : כמובן כמו בכל פעילות שאנו עושים בקהילה או בפעילות התנועתית יש צורך לתאם לוגיסטית ופרסומית מספיק זמן מראש בכדי להבטיח את קיום הפעילות.

פרסנו כאן הצעה לפעילות פורים במבנה קהילתי שמתאים למשפחות שלמות – יש לשים לב שגם התנאים יתאימו לכולם (מקום לשבת, שתייה, מזון, מקום משחקים לילדים קטנים ועוד...)

בסוף הקטע תמצאו בנק קטן של רעיונות נוספים שאפשר ליישם לפני החג וגם תוך כדי.

הפעילות :

פעילות של שעתיים עד שלוש. רצוי מקום שיכול להכיל את כמות האנשים הצפויה, במה מרכזית להופעות (ראו בהמשך), מערכת הגברה ושליטה על האירוע, מוזיקה מתאימה כולל שירי החג כמובן, חדרים שמתאימים לפעילות של התחנות (כגון מבוך השדים ועוד), אוירה וקישוטים, כמובן מיותר להזכיר שדרוש מכולם לבוא מחופשים... ומצב רוח בשמים !!!

*הערה: ראינו לנכון להציע שהפעילות והתחנות יעלו סכום סמלי שיכול לכסות את ההוצאות של הערב אבל כמובן במידה וזה לא מתאים לקהילה או לסיטואציה אז נסו להשיג מימון מגופים קהילתיים ...

מה צריך להכין מראש :

- כרטיסים לתחנות.
- לדאוג לעודף מתאים (כסף קטן) קבלות ועוד.
- פרסים.

את האירוע נחלק לשלושה חלקים :

חלק א' – פתיחת אירוע

(חלק זה תלוי עבודה מוקדמת עם קבוצת ילדים, רצוי כחלק ממערך פעילויות על פורים כמו לימוד המגילה, הסמלים, המנהגים, יצירה ועוד)

אחרי כמה מילים מרגשות על החג ועל השמחה הגדולה שכולם הגיעו לחגוג את האירוע מעלים הצגה שהכינו הילדים בנושא הקשור לחג (ראה הערה חלק א').

חלק ב' – שוק פורים:

השוק בנוי מתחנות שמופעלות ע"י נוער מהקהילה/ תנועה. להלן רעיונות לתחנות:

- א. קליעה למטרה – 2 סוגים:
 1. קולעים למטרה בכדי שהליצן ייפול למים.
 2. לזרוק כדורים לתוך פה של ליצן.
- ב. האיש החזק בעולם.
- ג. פחיות קולה – משחילים טבעות קרטון בפחיות קולה. כל קליעה – זכייה בפחית.
- ד. סבון במבוך – מצייירים מסלול בלוח מחליק, שופכים מים ועם סבון שמחובר למקלון עוברים את המסלול מבלי להחליק/ לפספס אותו.

- ה. כדור מסמרים – מכינים לוח מעץ (יעמוד אנכי), שעליו מחוברים הרבה מסמרים אשר יוצרים מבוך, למטה יש מספר יציאות, כשלכל יציאה יש מספר והשחקן מהמר בהתחלה באיזה מספר הכדור יצא.
- ו. גילוח בלונים- לפי זמן.
 - ז. כיבוי נרות עם אקדח מים/מזרקים.
 - ח. פופקורן להעביר עם קשיות.
 - ט. לחפש סוכריות בתוך קערת קמח.
 - י. לדוג קרפיון אמיתי (רעיון של צחי).
 - יא. בריכת דגים מגנטים.
 - יב. תפוח תלוי – לגמור לאכול אותו עם ידיים קשורות בזמן קצוב.
 - יג. החלפת בגדים + שוקולד.
 - יד. לקלוע מטבע על חפיסות שוקולד (על משקל הפחיות קולה) – כל קליעה – זכייה בשוקולד.
 - טו. מפת א"י - מונחת מפת א"י על שולחן/ קיר והמנחה אומר שם של מקום בא"י והשחקן צריך למצוא את המקום על המפה תוך זמן קצוב.
 - טז. תחרות קפיצה על רגל אחת.
 - יז. מבוך שדים.
 - יח. תחרות צמר גפן – 2 מסלולים בנשיפה – מי שמגיע לסוף קודם – זוכה.

דוכן אוכל – שיהיו בו מאכלים ושתייה קנויים ואם אפשר גם מאכלים שהילדים הכינו.

חלק ג' - הגרלה

יש הודעות במהלך השוק פורים על הגרלה שתתקיים בסוף האירוע, קניית הכרטיסים מותנית בסכום סמלי (כל התרומות קודש לתנועה במקום). הפרסים – רובם משנוררים מחנויות ומאנשים, והפרסים הגדולים קונים (מערכת, אופניים, פוף וכו').

- במהלך השוק פורים תהינה פינות יצירה ואפיה בה יאפו עם הילדים אוזני המן, ילמדו שירי חג, יעשו עבודות יצירה הקשורות בחג.

מגשים:

צחי לוי

מרים ווילינגר

זאב שניידר

תחנות לפורים:

תחנה 1: פיצוחים:

מציירים על פלקט גדול כוורת, כאשר בתוך כל משושה כותבים אות מסוימת. מחלקים את הכיתה לשתי קבוצות. כל קבוצה בתורה בוחרת אות מהמשושים, שואלים את הקבוצה שאלה, והאות שכתובה היא הראשונה בתשובה.

השאלות: (את האותיות המודגשות כותבים במשושים בכוורת)

אדר - החודש העברי בו חוגגים את פורים...

אוזני המן - מאכל שנהוג לאכול בחג...

בגתן ותרש - מהו שמם של שני שומרי המלך של אחשוורוש?

הדסה - מהו שמה השני של אסתר?

ושתי - שמה של אשתו הראשונה של אחשוורוש?

זרש - מהו שמה של אשתו של המן?

ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו - אמרה שכתובה במגילה המציינת כבוד רב...

עדלאידע - כיצד נקראות החגיגות בפורים שנעשות ע"י תהלוכות ברחובות העיר?

על הניסים - שמה של תפילה שנאמרת בחג כדי להודות לאל?

עמלק - איך קראו לעם אשר המן היה מתוכו, שטבוע בו הרשע?

פור - מהי המילה הנוספת לגורל?

צורר היהודים - מהו אחד הכינויים של המן במגילה?

רעשן - חפץ שנהוג להשתמש בו בחג בקריאת המגילה.

שושן פורים - איך נקרא היום שלאחר פורים?

תחפושות - מנהג מרכזי בחג...

תענית אסתר - כיצד נקרא יום הצום שחל לפני פורים?

מגילת אסתר - איך קוראים לספר שמגולל בתוכו את סיפורו של החג?

שושן הבירה - מהו שמה של העיר בה אירעו אירועי פורים?

משלוח מנות - מנהג הקשור באוכל שנוהגים ביו החג...

ליצן - "_____ קטן נחמד, רוקד עם כל אחד.."

עשרה - כמה בנים היו להמן?

אחשדרפנים - מהי המילה הארוכה ביותר בתנ"ך, שפירושה הוא רצי המלך?

יין - משקה שנוהגים לשתות בחג...

מתנות לאביונים - מנהג הקשור בצדקה שנוהגים בחג...

אחשוורוש - מיהו המלך במגילה?

מרדכי - מהו שמו של דודה של אסתר?

תחנה 2: שמחה אמיתית:

שמים על הרצפה / כותבים על הלוח כל מיני אמרות של דברים שמשמחים אותי: שמחה היא להצליח במבחן במתמטיקה, שמחה היא לעזור לאמא שלי, שמחה היא לתת צדקה לעני ברחוב, שמחה היא לדבר עם חבר טוב, שמחה היא לשמוע בשורה טובה, שמחה היא לשכוח מכל הצרות, שמחה היא ללמוד משהו חדש, שמחה היא לנצח במריבה, שמחה היא להשתחרר מוקדם הביתה, שמחה היא לאכול אוכל טעים.

כל ילד בוחר לעצמו היגד אחד שכתוב. שואלים את הילדים מדוע בחרו את אותו היגד, מה כל כך משמח בזה? מה זה עושה להם? איך השמחה הזו מתבטאת? האם מתלווה לזה תחושות נוספות? סיפוק, גאווה וכו'..?

מבקשים מהתלמידים שיחלקו את ההיגדים לשני סוגים: שמחה חיצונית ושמחה פנימית. כותבים/ שמים בצורה בולטת את שתי סוגי השמחות אחד כנגד השני (אפשר בטבלה), ושואלים: מה ההבדל בין שתי השמחות? מה יותר חזק? איזו שמחה יותר "מחזיקה מעמד"?

מחלקים את הכיתה לקבוצות קטנות, ומביאים להם דפים עם שאלות על השמחה:

- המהר"ל אומר ש"השמחה היא שלמות נפש" - זו תחושת האדם השמה. האם חשתם תחושה קרובה להגדרה זו? האם השלמות היא חלק מהשמחה הפנימית או החיצונית? מדוע היא משתייכת לאותה שמחה מסויימת?
- ישנה אמרה מפורסמת: "משנכנס אדר מרבין בשמחה". פורים חל בתאריך י"ד באדר, זאת אומרת באמצע החודש, אולם הציווי הוא לשמוח כבר מתחילת החודש. מדוע יש לשמוח עוד לפני תאריך החג עצמו? האם לדעתכם יש משמעות בקביעת זמן לשמחה? הסבירו ונמקו.
- "איזהו עשיר? השמח בחלקו" מה הקשר בין שמחה להסתפקות במה שיש לנו? השמחה משולה כאן לעושר, מדוע?
- האם אדם נולד עם תחושת שמחה? האם מטבענו או אנשים שמחים? מה יותר קל לנו להיות- עצובים או שמחים? לקטר או לחייך?
- ר' נחמן מברסלב אומר: "מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד" האם ניתן לצוות על הרגש? האם ניתן להיות בשמחה תמיד? האם העצב הוא אינו גם רגש הכרחי, כמו השמחה?
- יש פתגם יהודי האומר: "עצבות נועלת שערי שמים, תפילה פותחת שערים נעולים. והשמחה בכוחה לשבר חומות" מדוע בכוח השמחה לשבר חומות? מה אנו למדים על השמחה? היא גורם משמעותי או לא?

תחנה 3: מנהגי החג:

מחלקים את הכיתה לשלוש קבוצות, כאשר כל קבוצה אחראית על מנהג אחר בחג הפורים. כל קבוצה תקבל כרטיס משימה ובו מקורות ושאלות לדיון על כל מנהג. (ראו נספח 1) לאחר שקראו וענו על השאלות, מכנסים בחזרה את הקבוצות, כותבים את שלושת מנהגי החג על הלוח, ושואלים לדיון:

1. אלו ערכים עולים מתוך מכלול דפי המקורות?
2. כיצד קשורים ערכים אלו לחג פורים?
3. הערכים המרכזיים שעלו בדיון הם: נתינה, חסד, חברות, ערבות הדדית ושמחה, כיצד באים ערכים אלו לידי ביטוי בחיי הקבוצה, הקהילה שלכם?
4. מה אתם כבני נוער יכולים לעשות כדי להטמיע ערכים אלו בחברה?
5. מה התחדש לכם מהפעילות?

מסכמים: חג פורים כולו הוא חג חברתי מאוד, כל המנהגים שלמדנו עליהם עכשיו עוסקים בחברה הסובבת אותנו: כדי להגיע לשלמות ולשמחה אמיתית אנו מצווים לתת מתנות לעניים, לערוך סעודה גדולה עם כל החברים שלנו, לתת משלוח מנות על מנת לשמח גם אנשים אחרים. מנהג נוסף של פורים שלא דיברנו עליו הוא קריאת מגילה: בערב החג כולם מתכנסים ביחד וקוראים את מגילת אסתר. גם כאן מדובר באירוע חברתי, כולם יושבים ביחד וקוראים את המגילה. מכל ארבעת המנהגים: מתנות לאביונים, סעודה, שמחה ומקרא מגילה אנו צריכים ללמוד דבר חשוב על מהות החג ומהות השמחה: כאשר אנו שמחים, צריך גם לזכור את הסובבים אותנו, ולא לחשוב רק על עצמנו, ולנסות לגרום להם לשמוח גם.

תחנה 4: סמלי החג:

פותחים: חגי ישראל ומועדיו הם חלק חשוב מן הקניינים הלאומיים, הרוחניים והתרבותיים של עמנו, והם מהווים ציוני דרך בתולדות עמנו מראשיתו ועד ימינו. בהפעלה זו נבין את משמעותו של החג הקרב ובא לגבינו ועל הערכים והסמלים המאפיינים אותו או הייחודיים לו. מראים לכיתה את הכרזה על חג הפורים, אותה צייר מיכאל אלקיים.

מביאים לכל משתתף דף עם שאלות:
מה אני מרגיש לגבי חג פורים?
איזה סמל בכרזה מצא חן בעיני? מדוע?
איזה סמל אינו מדבר אלי? מדוע?
האם יש בכרזה סמלים שאינם מובנים לי?
עורכים דיון בכיתה:

1. אילו סמלים בחרתם?
2. באילו סמלים לא בחרו? מה הסיבה לכך, לדעתכם?
3. אילו רעיונות, סמלים ומסרים מדברים אליכם ואתם מתחברים אליהם או מזדהים עמם? מדוע?
4. אילו רעיונות, סמלים ומסרים אינם מדברים אליכם ואינם מזדהים עמם או מסכימים להם? מדוע?
5. מהו, לדעתכם, הקשר בין הסמלים שבחרתם לבין המסורת היהודית והתרבות הישראלית העכשווית? הסבירו.
6. אילו רעיונות, מסרים, וסמלים הם חשובים, רלוונטיים, ישימים, מיושנים, מודרניים, לדעתכם?
7. מה דעתכם על התוכן, המבנה והעיצוב של הכרזה?

מחלקים את המשתתפים לקבוצות, כאשר כל קבוצה מקבלת טושים, צבעים ופלקט. על חברי כל קבוצה לבטא את יחסם לחג בעיצוב כרזה משותפת. חברי כל קבוצה יציגו את הכרזה שעיצבו. ניתן לערוך תחרות בין הכרזות לפי קריטריונים שונים: הכרזה הכי מעניינת, הכרזה הכי מקורית, הכרזה הכי מודרנית, הכרזה הכי מסורתית ועוד..

תחנה 5: עיצוב מסיכות:

בתחנה זו יעצבו המשתתפים מסיכה אישית בעזרת שבלונה ומגוון חומרים: נוצות, נצנצים, צבעי גואש, פונפונים, מדבקות וכו'...

תחנה 6: מגילת אסתר:

בתחנה נבין את המהלך הכללי של מגילת אסתר, ונכיר את סיפור הנס יותר לעומק. מכינים ציורים שמתארים את הסצנות החשובות מהמגילה, וכותבים למטה את ההתרחשות המתוארת (או כציטוטים מהמגילה או במילים פשוטות) ניתן גם רק לכתוב ולא לצייר:

1. "בַּיָּמִים, הָהֵם--בְּשָׁבַת הַמֶּלֶךְ אֶחָשׁוּרוּשׁ... עָשָׂה מְשֵׁתָה... לְהָבִיא אֶת-נִשְׁתֵי הַמֶּלֶכָה, לְפָנָי הַמֶּלֶךְ... (א, א), ב-יא) אַחֲשׁוּרוּשׁ עוֹרֵךְ מִשְׁתָּה גָדוֹל וּמְזִמִּין אֵלָיו אֶת וְשֵׁתִי.
2. וַתִּמָּאֵן הַמֶּלֶכָה וְשֵׁתִי, לְבוֹא בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ... וַיִּקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד" (א, יב) וְשֵׁתִי מִמֵּאֲנַת לְבוֹא, אַחֲשׁוּרוּשׁ מִתְעַצְבֵּן, וּמוֹצִיא אֶת וְשֵׁתִי לְהוֹרֵג.
3. "...וַיִּבְקֶשׁוּ לְמֶלֶךְ נְעוּרוֹת בְּתוּלוֹת, טוֹבוֹת מְרָאָה... וְהַנְּעוּרָה, אֲשֶׁר תִּיטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ--תִּמָּלֶךְ, תַּחַת וְשֵׁתִי... וַיֵּאָהֵב הַמֶּלֶךְ אֶת-אֶסְתֵר מִכָּל-הַנְּשִׁימִים, וַתִּשָּׂא-חֵן וַחֲסֵד לְפָנָיו מִכָּל-הַבְּתוּלוֹת; וַיִּשָּׂם כֶּתֶר-מַלְכוּת בְּרֹאשָׁהּ, וַיִּמְלִיכָהּ תַּחַת וְשֵׁתִי." (ב, א-יז) אַחֲשׁוּרוּשׁ מַחֲפֵשׂ אִישָׁה חֲדָשָׁה, וּמוֹצֵא אֶת אֶסְתֵר, וּבוֹחֵר בָּהּ לְהִיּוֹת הַמַּלְכָה הַחֲדָשָׁה.
4. "בַּיָּמִים הָהֵם, וּמְרַדְּכֵי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר-הַמֶּלֶךְ; קִצֵּץ בְּגָתָן וְתַרְשֵׁשׁ... מְשֻׁמְרֵי הַסֶּף, וַיִּבְקֶשׁוּ לְשַׁלַּח יָד, בַּמֶּלֶךְ אֶחָשׁוּרוּשׁ. כִּב וַיִּוָּדַע הַדָּבָר לְמְרַדְּכֵי, וַיִּגַּד לְאֶסְתֵר הַמֶּלֶכָה; וַתֹּאמֶר אֶסְתֵר לְמֶלֶךְ, בְּשֵׁם מְרַדְּכֵי... וַיִּכְתֹּב, בְּסֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים--לְפָנָי הַמֶּלֶךְ." (ב, כא-כב) בְּגָתָן וְתַרְשֵׁשׁ, עוֹזְרֵי הַמֶּלֶךְ, זוֹמְמִים לְהַרוֹג אֶת אַחֲשׁוּרוּשׁ. מְרַדְּכֵי מִגְלָה זֹאת, וּמִגְלָה אֶת הַסּוּד לְאַחֲשׁוּרוּשׁ.
5. "אֶחָד הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, גָּדַל הַמֶּלֶךְ אֶחָשׁוּרוּשׁ אֶת-הַמֶּן... וַיִּשָּׂם, אֶת-כֶּסֶף, מַעַל, כָּל-הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ. וְכָל-עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר-בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ, כְּרָעִים וּמְשַׁתְּחָוִים לְהַמֶּן... וּמְרַדְּכֵי--לֹא יִכְרַע, וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה... וַיִּמְלֵא הַמֶּן, חֲמָה." (ג, א-ה) הַמֶּן, עוֹזֵר הַמֶּלֶךְ, עוֹבֵר בְּרַחֲבוֹת שׁוֹשֵׁן הַבִּירָה, וּמִצְוֶה עַל כּוֹלָם לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ. מְרַדְּכֵי הַיְהוּדִי מִסְרֵב לַעֲשׂוֹת זֹאת. הַמֶּן כּוֹעֵס.

6. "ויקראו ספרי המלך... ויפתב ככל-אשר-צנה המן... בשם המלך אחשורוש נכתב... ונשלוח ספרים ביד הרצים, אל-כל-מדינות המלך--להשמיד להרג ולאבד את-כל-היהודים מנער ועד-זקן טף ונשים ביום אחד, בשלושה עשר לחדש שנים-עשר הוא-חדש אדר" (ג, יב-יג) המן, בהסכמתו של אחשוורוש, מחליט להשמיד את העם היהודי שמפוזר בעולם. התאריך שנקבע להרג היהודים היה י"ג אדר.

7. "ומרדכי, ידע את-כל-אשר נעשה, ויקרע מרדכי את-בגדיו, וילבש שק ואפר; ויצא בתוך העיר, וינעק זעקה גדולה ומרה... יג ויאמר מרדכי... אל-אסתר: אל-תדמי בנפשך, להמלט בית-המלך מפל-היהודים. יד פי אם-החרש תחרישי, בעת הזאת--רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר, ואת ובית-אביך תאבדו... ותאמר אסתר... לך פנוס את-כל-היהודים... וצומו עלי... שלשת ימים לילה ניום--גם-אני ונערתי, אצום פן" (ד, א-טו) מרדכי מתאבל כששומע על גזירת המן, הוא מבקש מאסתר המלכה לנסות לדבר עם אחשוורוש ולהסיר את עונש המוות על היהודים. אסתר מסכימה, ומבקשת ממרדכי ומכל היהודים לצום עליה שלושה ימים.

8. "ויהי ביום השלישי, ותלבש אסתר מלכות, ותעמד בחצר בית-המלך הפנימית, נכח בית המלך... ויאמר לה המלך, מה-לך אסתר המלכה... אסתר, אם-על-המלך טוב--יבוא המלך והמן היום, אל-המשתה אשר-עשיתי לו. ויאמר המלך--מהרו את-המן, לעשות את-דבר אסתר; ויבא המלך והמן, אל-המשתה אשר-עשתה אסתר. ויאמר המלך לאסתר במשתה הניון, מה-שאלתך וינתן לך... ותען אסתר... אם-מצאתי חן בעיני המלך... יבוא המלך והמן, אל-המשתה אשר-עשתה להם, ומחר אעשה, כדבר המלך." (ה, א-ח) בתום שלושת ימי הצום, אסתר ניגשת לאחשוורוש ומבקשת ממנו להזמין את המן לארוחה. בערב היא עורכת סעודה עם אחשוורוש והמן, ומבקשת מאחשוורוש לעשות למחרת משתה נוסף, ואחשוורוש מסכים.

9. "...ויצא המן ביום ההוא, שמח וטוב לב; וכראות המן את-מרדכי בשער המלך, ולא-קם ולא-נע ממנו--וימלא המן על-מרדכי, חמה. ויתאפק המן, ויבוא אל-ביתו... ותאמר לו זרש אשתו... נעשו-עץ גבה חמשים אמה, ובבקר אמר למלך ויתלו את-מרדכי עליו... ויישב הדבר לפני המן, ויעש העץ". (ה, ט-יד) בעצת אשתו, המן בונה עץ לתליית מרדכי, שלא הסכים להשתחוות לכבודו שוב.

10. "בלילה ההוא, נדדה שנת המלך; ויאמר, להביא את-ספר הזכרונות... וימצא כתוב, אשר הגיד מרדכי על-בגתנא ותרשו... אשר בקשו לשלח יד, במלך אחשורוש. ג ויאמר המלך--מה-נעשה יקר וגדולה למרדכי, על-זה... ויאמר המלך להמן, מהר קח את-הלבוש ואת-הסוס... נעשה-כן למרדכי היהודי... ויקח המן את-הלבוש ואת-הסוס, וילבש את-מרדכי; וירכיבוהו, ברחוב העיר" (ו, א-יא) אחשוורוש נזכר שמרדכי היהודי הציל אותו ממוות, ומחליט לגמול לו טובה: הוא מצווה על המן להרכיב את מרדכי על סוס ברחבי העיר שושן.

11. "ויבא המלך והמן, לשתות עם-אסתר המלכה. ויאמר המלך לאסתר גם ביום השני, במשתה הניון--מה-שאלתך אסתר המלכה... ותען אסתר המלכה, ותאמר--אם-מצאתי חן בעיני המלך, ואם-על-המלך טוב: תנתן-לי נפשי בשאלתי, ועמי בבקשתי. פי נמכרנו אני ועמי, להשמיד להרוג ולאבד; ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו, החרשתי... ויאמר המלך אחשורוש... מי הוא זה ואי-זה הוא, אשר-מלאו לבו לעשות פן... ותאמר אסתר--איש צר ואויב, המן הרע הזה... והמלך קם במקומו, ממשתה הניון... ויתלו, את-המן, על-העץ, אשר-הכין למרדכי" (ז, א-י) המן המבוויש מגיע לארוחה נוספת עם אחשוורוש ואסתר. אסתר מגלה לאחשוורוש שהיא יהודיה, והמן רוצה להרוג אותה ואת עמה. אחשוורוש כועס מאוד. המן נתלה על העץ שיועד למרדכי.

12. "...ותוסף אסתר, ותדבר לפני המלך... ותתנון-לו, להעביר את-רעת המן האנגי, ואת מחשבתו, אשר חשב על-היהודים... ויאמר המלך אחשורוש לאסתר המלכה, ולמרדכי היהודי: הנה בית-המן נתתי לאסתר, ואתו תלו על-העץ--על-אשר-שלח ידו, ביהודים. ואתם כתבו על-היהודים פטוב בעיניכם" (ח, ג-ז) אסתר מבטלת, ברשות אחשוורוש, את גזירת המן. העם היהודי ברחבי העולם שמח "ליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר".

13. "ובשנים עשר חדש הוא-חדש אדר, בשלושה עשר יום בו, אשר הגיע דבר... ביום, אשר שברו איבי היהודים לשלוט בהם, ונהפוך הוא, אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם. נקהלו היהודים בעריהם, בכל-מדינות המלך אחשורוש, לשלח יד, במבקשי רעתם; ואיש לא-עמד לפניהם, כי-נפל פחדם על-כל-העמים... בארבעה עשר בו, ועשה אתו, יום משתה ושמחה. והיהודים אשר-בששון, נקהלו

בשלושה עשר בּו, ובאַרְבַּעָה עָשָׂר, בּו; וְגוֹת, בְּחַמֵּשָׁה עָשָׂר בּו, וְעָשָׂה אֹתוֹ, יוֹם מִשְׁתָּה וְשִׁמְתָהּ". אֹתוֹ הַיּוֹם, י"ד אָדָר, נַעֲשֶׂה לַיּוֹם מִשְׁתָּה וְשִׁמְתָה לַעַם הַיְהוּדִי בְּרַחֲבֵי הָעוֹלָם.

מְפֹזְרִים אֵת הַקְטָעִים בְּצֶרֶה מְבוֹלְגָנָה עַל הַרְצָפָה, וְהַמְשַׁתְּתָפִים צְרִיכִים לְסַדֵּר אֵת הָאִירוּעִים לְפִי סֵדֵר כְּרוֹנוֹלוֹגִי.

לְאַחַר מִכֵּן מְבִיאִים קְטָעִים מֵהַמְּגִילָה, כְּאִשֶּׁר יֵשׁ קְטָעִים חֲסֵרִים, אוֹתָם צְרִיכִים לְהַשְׁלִים הַמְשַׁתְּתָפִים בְּעִזְרַת מֵאָגָר. הַמִּילִים הַחֲסֵרוֹת הֵן נִיבִים וּבִיטוּיִם מֵהַמְּגִילָה.

קטע 1: פרק א, א-ה "וַיְהִי, בְּיָמֵי אַחַשְׁוֵרוּשׁ: הוּא אַחַשְׁוֵרוּשׁ, הַמֶּלֶךְ _____ --שָׁבַע וְעָשָׂרִים וּמֵאָה, מְדִינָה. בְּיָמִים, הָהֵם--כְּשֶׁבַח הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ, עַל כֹּסֵא מְלָכוּתוֹ, אֲשֶׁר, בְּשׁוֹשֶׁן הַבִּירָה. בְּשָׁנַת שְׁלוֹשׁ, לְמַלְכוֹ, עָשָׂה מִשְׁתָּה, לְכָל-שָׂרָיו וְעַבְדָּיו: חֵיל פָּרַס וּמְדִי, הַפְּרָתְמִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת--לְפָנָיו. בְּהֵרָאֹתוֹ, אֶת-עֹשֶׂר כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ, וְאֶת-יָקָר, תְּפָאֶרֶת גְּדוֹלָתוֹ; יָמִים רַבִּים, שְׁמוֹנִים וּמֵאָת יוֹם. וּבְמִלּוֹאת הַיָּמִים הָאֵלֶּה, עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל-הָעָם הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשֶׁן הַבִּירָה _____ מִשְׁתָּה--שָׁבַעַת יָמִים: בְּחֶצֶר, גִּנַּת בֵּיתֵן הַמֶּלֶךְ." (מֵהוֹדוֹ וְעַד כּוֹשׁ, לְמַגְדוֹל וְעַד קֶטֶן)

קטע 2: פרק ד, א-טו "וּמְרַבְּכֵי, יָדַע אֶת-כָּל-אֲשֶׁר נַעֲשָׂה, וַיִּקְרַע מְרַבְּכֵי אֶת-בְּגָדָיו, וַיִּלְבַּשׁ _____; וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר, וַיִּזְעַק _____ . וַיָּבֹא, עַד לְפָנָי שַׁעַר-הַמֶּלֶךְ: ... וַיֹּאמֶר מְרַבְּכֵי, לְהָשִׁיב אֶל-אַסְתֵּר: אֵל-תְּדַמֵּי בְּנַפְשֶׁךָ, לְהַמְלִיט בֵּית-הַמֶּלֶךְ מִכָּל-הַיְהוּדִים. כִּי אִם-הִתְקַרֵּשׁ תַּחֲרִישִׁי, בְּעֵת הַזֹּאת--יַעֲמוּד לַיְהוּדִים מִמְּקוֹם אַחֵר, וְאֵת וּבֵית-אַבְדֹּן תֹּאבְדוּ; וּמִי יוֹדַע--אִם-לֵעֵת כְּזֹאת, הִנְעֵתָ לְמַלְכוּת. וַתֹּאמֶר אַסְתֵּר... לֵךְ כְּנוֹס אֶת-כָּל-הַיְהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשֶׁן, וְצוּמוּ עָלַי וְאֶל-תֹּאכְלוּ וְאֶל-תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשַׁת יָמִים לְיְלָה נְיוֹם--גַּם-אֲנִי וְנַעֲרָתִי, אֲצוּם כֵּן; וּבְכֵן אָבֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר לֹא-כַדַּת, _____." (שֶׁק וְאִפֶּר, זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה, רוּחַ וְהַצְלָה, וְכִאֲשֶׁר אַבְדַּתִּי-אַבְדַּתִּי)

קטע 3: פרק ו, א-יב "בְּלִילָה הַהוּא, נִדְּדָה שָׁנַת הַמֶּלֶךְ; וַיֹּאמֶר, לְהָבִיא אֶת-_____ דְּבָרֵי הַיָּמִים, וַיְהִי וַיִּקְרָאִים, לְפָנָי הַמֶּלֶךְ. וַיִּמְצָא כְּתוּב, אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַבְּכֵי עַל-בְּגִתָּנָא וְתַרְשֵׁי שְׁנֵי סְרִיסֵי הַמֶּלֶךְ--מִשְׁמֵרֵי, הַסֵּף: אֲשֶׁר בִּקְשׂוּ לְשַׁלַּח יָד, בְּמֶלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ--מֵה-נַעֲשָׂה יָקָר וּגְדוֹלָה לְמְרַבְּכֵי, עַל-זֶה... וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהִמָּן, מֵהָר קַח אֶת-הַלְּבוּשׁ וְאֶת-הַסּוּס כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ, וַעֲשֵׂה-כֵן לְמְרַבְּכֵי הַיְהוּדִי, הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ: ... וַיִּשָּׁח הִמָּן אֶת-הַלְּבוּשׁ וְאֶת-הַסּוּס, וַיִּלְבַּשׁ אֶת-מְרַבְּכֵי; וַיַּרְפִּיבֵהוּ, בְּרַחוּב הָעִיר, וַיִּקְרָא לְפָנָיו, _____ . וַיָּשֵׁב מְרַבְּכֵי, אֶל-שַׁעַר הַמֶּלֶךְ; וְהִמָּן נִדְּחַף אֶל-בֵּיתוֹ, _____." (סֵפֶר הַזְּכוֹרוֹת, פָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ, אֲבָל וּכְפוּי רֹאשׁ)

נספח 1: כרטיסי משימות

כרטיס משימה קבוצתי- מתנות לאביונים

מקור 1: ארבע נתינות יש בפורים:

- א. משלוח מנות איש לרעהו.
- ב. מתנות לאביונים.
- ג. מגבית פורים.
- ד. מעות לזכר מחצית השקל.

"... כי לב כולם היה שווה לדבר זה להיות שמח ביום זה ולשלוח מנות איש לרעהו. ועל כן כתב אליהם מרדכי שישלחו מתנות גם לאביונים, וראוי ששמחת כולם יהיה שוה בערך אחד." (מפירוש האלשיך למגילת אסתר, פרק ט')

מקור 2: חובה לתת מתנות לאביונים ביום החג (ולא בלילה ולא אחרי חג), כדי לשמח את לב העניים. בחג עצמו יש לתת שתי מתנות לשני אביונים.

הרמב"ם אומר שהשמחה הגדולה ביותר היא במצוות מתנות לאביונים – והיא חשובה יותר מהסעודה עצמה וממשלוח המנות.

בהלכות יום טוב הוא אומר כך: "אבל מי שנועל דלתות חצרו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל לעניים ומרי נפש אין זו שמחת מצווה אלא שמחת כרסו".

מקור 3: המקור למצוות מתנות לאביונים הוא בפסוק ממגילת אסתר: "לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים" (ט, כב).

הרמב"ם פסק ב"משנה תורה" כתב: "מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ובמשלוח מנות לרעיו. שאין שמחה גדולה ומפוארת אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, שהשמח לב האומללים האלו דומה לשכינה, שנאמר בישעיה (נז, טו): "להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים" (הלכות מגילה פרק ב הלכה טו).

לאחר עיון במקורות, ענו על השאלות הבאות:

1. אלו ערכים, דינים, מנהגים עלו מדף המקורות שלפניכם? מה הערך המרכזי?
2. מה התחדש לכם מתוך קטעי המקורות?
3. האם ערכים אלו באים לידי ביטוי בדרך בה אתם חוגגים את החג ובחיי היום יום שלכם? כיצד?

כרטיס משימה קבוצתי- סעודת החג ומשלוח מנות

מקור 1: משלוח מנות איש לרעהו במצווה זו חייבים איש ואשה, והיא נועדה "להרבות שמחה ורעות". מצווה לשלוח ביום החג לפחות לאדם אחד שתי מנות של מיני מאכלים הראויים לאכילה מיידית. נהוג לשלוח את המנות על ידי שליח לקרובי משפחה, לחברים, לשכנים.

מקור 2: "מצווה היא להרבות בסעודת-פורים ולהעמידה על יין ועל בשר. השמחה והמשתה אין עושין אותם אלא ביום. חייב אדם לשלוח שתי מנות בשר או שני מיני תבשיל או שני מיני אוכלין לחברו שנאמר "ומשלוח מנות איש לרעהו" לפחות שתי מנות לאיש אחד, וכל המרבה לשלוח לרעים – משובח. ואם אין לו – מחליף עם חברו: זה שולח לזה סעודתו וזה שולח לזה סעודתו, כדי לקיים "ומשלוח מנות איש לרעהו". וחייב לחלק לעניים ביום הפורים. מוטב לאדם להרבות במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו..."

(רמב"ם, שם הלכות י"ד-י"ז).

לאחר עיון במקורות, ענו על השאלות הבאות:

1. אלו ערכים, דינים, מנהגים עלו מדף המקורות שלפניכם? מה הערך המרכזי?
2. מה התחדש לכם מתוך קטעי המקורות?
3. האם ערכים אלו באים לידי ביטוי בדרך בה אתם חוגגים את החג ובחיי היום יום שלכם?

כרטיס משימה קבוצתי- משתה ושמחה

מקור 1: הפסוקים המתארים את המצוות של חג הפורים הם הפסוקים ממגילת אסתר פרק ט': (כא) "לקיים עליהם להיות עושים את יום ארבעה עשר לחודש אדר ואת יום חמשה עשרה בו בכל שנה ושנה." (כב) "כימים אשר נחו בהם היהודים מאויביהם, והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב, לעשות אותם ימי משתה ושמחה, ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים:..." (כח) "והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר..."

מקור 2: המנהג לחוג את ימי הפורים ב"משתה ושמחה" מקורו במגילה, אבל האמורא הבבלי רבא הוא שטבע את המטבע: "חייב איניש לבסומי בפוריא (חייב אדם להשתכר בפורים) עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". (תלמוד בבלי, מסכת מגילה, ז, עב). אולם הגאונים דחו חיוב זה: "אין אנו מצווים להשתכר ולהפחית עצמנו השמחה, שלא נצטוונו על שמחה של הוללות ושל שטות אלא בשמחה של תענוג" (ספרות הגאונים).

מקור 3: "עשרה שמות נקראה שמחה, אלו הם: ששון, שמחה, גילה, רינה, דיצה, פצחה, עליזה, חדווה, עליצה" (שיר השירים רבה, פרשה א')

